

ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ КНР

THE USE OF DIGITAL TECHNOLOGIES IN MUSIC LESSONS IN A PRIMARY SCHOOL IN THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA

Статтю присвячено дослідженню проблеми використання цифрових технологій на уроках музичного мистецтва в початковій школі Китайської Народної Республіки. Визначено, що впровадження цифрових технологій відкриває нові можливості для розвитку музичних здібностей молодших школярів, стимулює їхню творчу активність і підвищує інтерес до музики. Метою статті є розкриття теоретичних засад застосування цифрових технологій у процесі навчання музичного мистецтва в початковій школі КНР. З'ясовано, що цифрові музичні технології є результатом інтеграції традиційного музичного мистецтва, сучасної науки та освітніх інновацій.

Установлено, що в Китаї цифрові технології спочатку почали впроваджувати у сфері вищої музичної освіти, а згодом їх використання поширилося на середню і початкову школу. У Стандартах навчальної програми з обов'язкової освіти з мистецтва в КНР визначено, що в 1 і 2 класах передбачено залучення учнів до співу, гри на музичних інструментах, слухання музики, ситуативного виконання та відкриття музики в навколишньому середовищі тощо; у 3-7 класах – до співу, гри на музичних інструментах, оцінювання музичних творів та написання коментарів, хореографії, виступів з музично-драматичними виставами. У всіх видах музичної діяльності активно застосовуються цифрові технології. Це зумовило трансформацію традиційної моделі музичного навчання та надало педагогам нові ефективні інструменти для організації освітнього процесу. Сучасні цифрові засоби охоплюють широкий спектр апаратного й програмного забезпечення – мобільні пристрої, навчальні платформи, спеціалізовані додатки, системи MIDI, цифрове аудіо тощо. Їх інтеграція з традиційними методами та формами роботи підвищує ефективність музичного навчання, робить його більш динамічним і креативним. Результати досліджень свідчать, що використання цифрових технологій у музичній освіті початкової школи сприяє розвитку музичної грамотності учнів, формуванню навичок нотного письма, ритмічного відчуття, розуміння мелодії, інструментального й вокального виконання, а також творчих умінь у процесі створення власних композицій.

Ключові слова: цифрові технології, музика, музичне мистецтво, початкова школа, Китайська Народна Республіка.

The article is devoted to the study of the use of digital technologies in music education lessons in primary schools of the People's Republic of China. It has been determined that the introduction of digital technologies opens up new opportunities for the development of pupils' musical abilities, stimulates their creative activity, and increases their interest in music. The purpose of the article is to reveal the theoretical foundations of applying digital technologies in teaching music art in Chinese primary schools.

The Standards for the Compulsory Arts Education Curriculum in the PRC stipulate that in grades 1 and 2, pupils should be involved in singing, playing musical instruments, listening to music, situational performance, and discovering music in their environment, etc.; in grades 3-7, pupils should be involved in singing, playing musical instruments, evaluating musical works and writing comments, choreography, and performing in musical and dramatic performances. Digital technologies are actively used in all types of musical activities. It has been found that digital music technologies represent the integration of traditional musical art, modern science, and educational innovations. It is established that in China, digital technologies were first introduced in institutions of higher music education and later spread to secondary and primary schools. This process transformed the traditional model of music education and provided teachers with fundamentally new and effective tools for organizing the learning process. Modern digital tools include a wide range of hardware and software – mobile devices, educational platforms, specialized applications, MIDI systems, digital audio, and others. Their integration with traditional teaching methods and forms enhances the effectiveness of music education, making it more dynamic and creative. Research findings indicate that the use of digital technologies in primary school music education significantly contributes to the development of students' musical literacy, note-writing skills, sense of rhythm, melodic understanding, instrumental and vocal performance, as well as creativity in composing their own musical works.

Key words: digital technologies, music, music art, primary school, People's Republic of China.

УДК 378.4:005.8:005.332

DOI <https://doi.org/10.32782/ip/88.50>

Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0

Ду Фенін,

orcid.org/0009000300753360

аспірант кафедри інноваційної педагогіки, освітніх трансформацій і лідерства

Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Постановка проблеми у загальному вигляді.

Цифровізація сьогодні охоплює процес вивчення китайськими учнями всіх навчальних предметів у школі. Особливого значення застосування цифрових технологій набуває на уроках музичного мистецтва в початкових класах, адже саме на цьому етапі навчання закладається підґрунтя для накопичення дітьми первісного емоційно-естетичного досвіду, а використання цих технологій відкриває нові можливості для розвитку музичних здібностей маленької особистості, розвитку її творчої

активності й інтересу до музики. У світлі цього проблема використання цифрових технологій на уроках музичного мистецтва в початковій школі КНР набуває надзвичайної актуальності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

У науковій літературі розкрито окремі питання, пов'язані з визначеною проблемою. Зокрема, виявлено педагогічні умови ефективного використання цифрових інструментів у початковій музичній освіті (Лю Іхан, Кріштіан Йожа, Бернадетт Кісс та ін.); проаналізовано можливості використання

музичних ігор у навчальному процесі (Брі'Енн Райт, Ю-Сюань Ван та ін.); запропоновано авторську методику використання цифрових технологій на уроках музичного мистецтва в умовах змішаного навчання (Чжоу Ань); схарактеризовано сучасну практику використання навчально-інструментальних інтернет-ресурсів у підготовці майбутніх учителів музики (Лі Хайцзюань).

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Відзначаючи значний внесок науковців у вивчення вищезазначених питань, слід водночас зауважити, що дотепер залишається недостатньо дослідженою проблема використання цифрових технологій на заняттях музичного мистецтва в початкових класах китайських шкіл.

Мета статті – розкрити теоретичні засади проблеми використання цифрових технологій на уроках музичного мистецтва в початковій школі КНР.

Як встановлено в дослідженні, стандарти музичної програми на різних етапах шкільної освіти дещо відрізняються, але всі вони містять ключову ідею про те, що на уроках музичного мистецтва необхідно забезпечувати вивчення, відкриття, цінування школярами художньої чарівності музики, розвивати в них стійкий інтерес до музичного мистецтва, залучення до якого допомагає відчуття його краси, сприяти досягненню гармонії тіла, душі й розуму, формуванню характеру та почуттів. Захоплення учнями музикою педагоги мають використовувати як рушійну силу в музичній освіті, мотивувати їх до відчуття високої естетики музики, розвитку любові до неї та творчого мислення [5, с. 6].

Важливими тенденціями розвитку сучасної музичної педагогіки в КНР є, з одного боку, збереження й подальший розвиток традиційної музичної культури, а з іншого, – творче використання перспективних ідей та досвіду зарубіжних фахівців [9; 10]. Як відзначається в науковій літературі, цифрові музичні технології виникли в Європі, Сполучених Штатах, Японії та інших розвинених країнах, де знання про ці технології знаходяться на високому рівні. Зокрема, у розвинених європейських країнах та в США активно впроваджують комп'ютерну музику та інші цифрові технології в процес навчання. Китайським фахівцям також став у пригоді затверджений Конгресом США Закон про американську освіту (2000), на основі якого було розроблено Національний стандарт мистецької освіти. Це був перший такий національний стандарт, складений закладами освіти за підтримки федерального уряду, який охоплює чотири основні дисципліни (танці, музику, образотворче мистецтво та драму) та спрямовується на підготовку майбутніх працівників, які мають стати конкурентоспроможними на світовому економічному ринку у XXI столітті [1; 4; 6; 8].

Уточнимо, що в КНР спочатку цифрові технології в галузі музичної освіти почали застосовувати

в закладах вищої музичної освіти та університетах. Важливий крок у цьому плані зробила Пекінська центральна музична компанія разом з фірмою Central Music Technology, що стала першим китайським виданням про комп'ютерну музику. Викладачі консерваторій та музичних кафедр університетів зробили вагомий внесок у розробку навчальних програм у галузі цифрової музики [5, с. 5]. Поступово цифрові технології почали активно застосовувати в музичній освіті закладах середньої освіти КНР.

Пейвей Чжан і Сінь Су зазначають, що інтеграція традиційного музичного мистецтва, сучасної науки й освітніх технологій породила цифрові музичні технології, які дали змогу принципово змінити традиційну модель музичної освіти в середній школі та представити педагогам принципово новий, ефективний досвід навчання учнів на заняттях з музичного мистецтва. У світлі цього інтеграція музичної освіти із сучасними цифровими технологіями є важливим напрямом розвитку музичної педагогіки середньої школи в КНР [5, с. 12].

Учені (Лю Іхан, Крістіан Йожа, Бернадетт Кісс, Чан Ван Куонг, Норберт Сабо, Тун Зау Оо) також підкреслюють, що активний розвиток і зростання доступності цифрових технологій стали причиною постійного збільшення кількості вчителів, які використовують цифрові інструменти на своїх музичних заняттях, а також розширення діапазону наукових пошуків, присвячених проблемі інтеграції цих технологій у шкільну музичну освіту [7, с. 1]. Продовжуючи далі розвивати цю думку, М. Ф. Райс уточнює, що цифрові інструменти охоплюють широкий спектр апаратного та програмного забезпечення (мобільні пристрої, веб-платформи тощо) і додатків, а це дозволяє постійно покращувати практику викладання й навчання музики учнів початкової школи [6, с. 75].

Пейвей Чжан і Сінь Су Су, відзначаючи велику роль цифрових технологій у розвитку музичної педагогіки, наголошують, що вони мають значні дидактичні можливості. Різні цифрові музичні технології (MIDI, цифрове аудіо та інші нові музичні носії), які інтегруються з традиційними методами й засобами навчання в музичному класі школи, дають учням змогу підвищити ефективність музичної освіти, зокрема навчати їх чітко відчувати ритм під час виконання музичного твору. Відзначимо, що багато навчальних модулів у китайській школі передбачають вивчення школярами ударних інструментів та здійснення супроводу мелодій різними ударними інструментами. Раніше існувала проблема щодо зібрання в школі потрібних ударних інструментів, наприклад гонгу й барабанного дропу для пекінської опери. Але за відсутності цих інструментів школярам просто демонстрували відповідні відео, а такий прийом не відрізнявся особливою ефективністю. Змінити ситуацію на краще

дозволило застосування технології MIDI (Musical Instrument Digital Interface – цифровий інтерфейс музичних інструментів). Автори також відзначають, що в китайських школах ці технології, крім використання на уроках музичного мистецтва, активно застосовують у позакласних заходах, які мають супроводжуватися цифровою музикою. Наприклад, школярі під керівництвом педагогів створюють нові розважальні програми, проводять такі інноваційні культурні заходи, як дубляж фільмів і телепередач, виступи музичних ансамблів для мобільних телефонів тощо [5, с. 4].

Зауважимо, що в китайській школі цифрові технології важливу роль виконують на заняттях з музичного мистецтва в початкових класах. Уточнимо, що в КНР до початкової школи (小学) відносять перші шість класів, тобто в ній протягом 6 років навчаються діти приблизно з 6 до 12 років. У 2022 році в КНР було прийнято нові Стандарти навчальної програми з обов'язкової освіти з мистецтв, де ключовим принципом було визначено ідея забезпечення міждисциплінарної інтеграції музики та інших близьких видів мистецтва. У цьому документі виокремлено такі два етапи, які мають відношення до початкової школи:

1. *Викладання музичного мистецтва в 1–2 класах.* Для цього етапу визначено такі основні навчальні завдання: «цікавий» спів і гра на музичному інструменті, слухання музики, ситуативне виконання та відкриття музики в навколишньому середовищі. На зазначеному етапі навчання передбачається вивчення учнями таких основних тем: співу, музичні ігри, виконання пісень, декламація дитячих віршів, декламація старовинних віршів, танці, творче моделювання, оцінка слухання, ритмічні рухи під музику, танець жестів, музична драма, музичне оповідання, спів та оплески, гра на постукування, слухання звуків, дитячі пісні та танці, виступи з піснями й танцями перед аудиторією, короткі музичні драми, казкові драми, ідіоматичні драми, драми з тексту підручників.

2. *Викладання музичного мистецтва та інших споріднених видів мистецтва у 3–7 класах.* Для цього етапу визначено такі основні навчальні завдання: оцінка слухання музичних творів та коментарі, сольний та спільний спів, сольний та спільний виступ, хореографія та презентація, невеликі музично-драматичні вистави та дослідження ролі музики в житті. На цьому етапі уроки музики інтегруються з іншими видами мистецтва, зокрема з такими: танці, драма, традиційна опера, кіно та образотворче мистецтво [13].

Як свідчать результати проведених досліджень, упровадження цифрових інструментів у музичну освіту учнів початкової школи значно активізує набуття ними теоретичних, практичних та творчих музичних навичок. Зокрема, спостерігається значний прогрес у музичній грамотності (написання

нот, відчуття ритму, розуміння мелодії) дітей, розпізнаванні ними висоти звуку й ритму, інструментальному й вокальному виконанні, демонстрації навичок читання з листа, творчості й майстерності створення композиції [7, с. 16, 17].

Схожі висновки на основі аналізу результатів досліджень було сформульовано Лізою Лі та Ліу які зазначили, що цифрові технології суттєво впливають на мультисенсорне навчання, зокрема на те, як учні сприймають музику, допомагають їм зрозуміти сутність абстрактних музичних термінів (високі ноти, ритм, музична структура тощо). Загалом сьогодні в початковій школі КНР відбувається ломка традиційної моделі музичної освіти, а також реалізуються нові методи навчання на основі застосування цифрових технологій, що дає змогу системно поєднувати звук, рух та зір з цифровими технологіями [2].

Дидактичну цінність цифрових технологій як засобу здійснення музичної освіти в початковій школі підтверджують й інші автори. Так, Хе Юй-чжень використовував програмне забезпечення Scratch для викладання теми «Ритм музики» у початковій школі. Отримані результати засвідчили ефективність проведеної роботи [11].

Інтерес представляють також доробки таких учених, як Ван І-Сюань та Чжуан Я-Чу. За даними проведених дослідниками наукових розвідок визначено, що впровадження відповідних цифрових навчальних матеріалів (електронні книги, інтерактивний контент, гейміфіковані модулі тощо) в музичну освіту школярів значно покращує її ефективність. Зокрема, отримані результати дозволили авторам зробити такі висновки: учителі музичного мистецтва можуть ефективно узгоджувати цифрові ресурси з навчальними цілями, підвищуючи гнучкість й якість викладання; цифрові матеріали підвищують інтерес та активізують участь учнів в процесі навчання музики, тоді як самостійне навчання забезпечує індивідуальну навчальну траєкторію в оволодінні музичним мистецтвом; учні краще справлялися з уроками, заснованими на знаннях, ніж з уроками, заснованими на навичках, особливо за відсутності керівництва вчителя в контексті самостійного навчання. При цьому для оптимізації результатів музичної освіти учнів цифровий контент і навчальні стратегії мають бути адаптовані до характеру поставленої навчальної мети [12].

Для китайських науковців значну цінність представляють також результати зарубіжних фахівців, які використовували цифрові технології на заняттях з музичного мистецтва. Наприклад, італійські фахівці (Федеріко Аванзіні, Дієго Весковія, Мікеле Джеронаццоб та інші) на уроках музичного мистецтва застосовували технологію віртуальної реальності, щоб надало учням початкової школи можливості для захопливого вивчення музичного твору та його виконання. Зокрема, школярі

були залучені до оціночного дослідження з ідентифікації та вивчення музичних жанрів за допомогою багатоплатформного мобільного додатку під назвою VR4EDU. Діти були занурені в атмосферу музичних виступів різних жанрів (класика, кантрі, джаз, свінг), переміщаючись у кількох музичних кімнатах. Отримані дані засвідчили, що інтеграція віртуальної реальності в музичні курси забезпечує школярам кращу залученість та сприйняття музики порівняно з традиційними методами навчання [3, с. 15].

Висновки і перспективи дослідження. Отже, можна підсумувати, що в сучасній початковій школі Китаю цифрові технології стали невід'ємною складовою уроків музичного мистецтва, а це забезпечило оновлення змісту освіти цього навчального предмета, форм і методів його викладання відповідно до сучасних вимог. Застосування зазначених технологій забезпечує інтерактивність, наочність та індивідуалізацію освітнього процесу, активний музичний розвиток учнів молодших класів. Упровадження мультимедійних засобів, інтерактивних платформ, цифрових додатків та інших цифрових інструментів у музичну освіту школярів 1-6 класів дозволяє значно розширити можливості сприйняття музики маленькою особистістю, активізувати її пізнавальну діяльність, розвинути музичний слух, чуття ритму та творчу уяву, удосконалити музично-виконавську діяльність.

У подальшому дослідженні передбачається проаналізувати різні авторські методики викладання музичного мистецтва з використанням цифрових технологій у початковій школі КНР.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Goals 2000: Educate America Act. URL: <https://usma.org/laws-and-bills/goals-2000-educate-america-act#locale-notification>.
2. Lee Liza, Liu Yi-Yi. Integrating Digital Technology Systems into Multisensory Music Education: A Technological Innovation for Early Childhood. *Applied System Innovation*. 2025. No. 8. URL: <https://doi.org/10.3390/asi8050125>.
3. Mobile virtual reality for musical genre learning in primary education / E. D. Innocenti etc. *Computers&Education*. 2019. No. 139. P. 102–117.
4. Patston T., Waters L. Positive instruction in music studios: introducing a new model for teaching studio music in schools based upon positive psychology. *Psychology of well-being*. 2015. No. 5(1). DOI: <https://doi.org/10.1186/s13612-015-0036-9>.
5. Peiwei Zhang, Xin Su. Application of Digital Music Technology in Music Pedagogy. *International Journal of Engineering and Technology*. 2017. Vol. 12, No. 12. P. 4–13.
6. Rice M. F. Information and communication technologies and the global digital divide: Technology transfer, development, and least developing countries. *Comparative Technology Transfer and Society*. 2003. No. 1(1). P. 72–88.
7. The Use and Effectiveness of Digital Tools in Elementary Music Education: A Systematic Review / Liu Yihan etc. *Music & Science*. 2025. Vol. 8. P. 1–23.
8. Zandén O., Thorgersen C. F. Teaching for learning or teaching for documentation? music teachers' perspectives on a swedish curriculum reform. *British Journal of Music Education*. 2015. No. 32(1). P. 37–50.
9. Ткачова Н. О. Порівняльна характеристика поглядів китайських та українських учених щодо визначення суті, структури та змісту музичної культури особистості. *Теорія та методика навчання та виховання*. 2022. Вип. 52. С. 34–41.
10. Ткачова Н. О. Кін О. М., Попова О. В. Застосування творчих доробок К. Орфа, З. Кодая, Е. Жак-Далькроза в музичній педагогіці КНР. *Інноваційна педагогіка*. 2023. Вип. 57. Т. 2. С. 22–25.
11. 何育真。資訊教育議題融入國小藝術領域音樂節奏教學之研究。關渡。音樂學刊。2021. No. 33. P. 25–65.
12. 王怡萱, 莊雅筑。運用數位教材結合不同教學策略輔助國小音樂學習初探。2025 數位學習與教育科技國際研討會於 2025 年 06 月 04 日假國立政治大學公共行政與企業管理教育中心舉辦。URL: <https://www.cacet.org/wp-content/uploads/2025/07/20250423869.pdf>.
13. 義務教育藝術課程標準 (2022年版). URL: <http://www.moe.gov.cn/srcsite/A26/s8001/202204/W020220420582364678888.pdf>

Дата першого надходження рукопису до видання: 28.10.2025
 Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 28.11.2025
 Дата публікації: 19.12.2025